

Problém demokracie

Autor: Alex Kurtagić

Čtenáři, který není v těchto kruzích nováčkem, jistě nemusíme dlouze představovat Alaina de Benoista – zakladatele a vedoucí postavu Nové pravice (*Nouvelle Droite*) a čelního představitele francouzského think-tanku GRECE. Bohužel však z jeho bohaté tvorby čítající okolo 50 knih a 2000 esejů je vzhledem k nedostatku překladů jen zlomek dostupný v anglicky mluvícím prostředí. Vydavatelství **Arktos** se však tuto mezeru pokouší zaplnit. Dílo s názvem *The Problem of Democracy* (z francouzského originálu „*Démocratie: Le Probleme*,“ který poprvé vyšel před 26 lety) je prvním Benoistovým knižním politickým dílem, jež se dočkalo anglického překladu, a zároveň první vlaštvou z řady zamýšlených publikací tohoto autora pod hlavičkou výše zmíněného nakladatelství.

Benoist je nesmírně erudovaným a průrazným myslitelem, což ostatně nebývá u osob jeho druhu výjimkou. Narozdíl od svých domýšlivých a intelektuálně zkorumpovaných levicových protějšků však vyniká pozoruhodně srozumitelným a úsporným stylem psaní. Tato kniha toho budiž výmluvným příkladem: **Alain de Benoist** zkoumá teoretické a praktické aspekty demokracie, analyzuje je ze všech myslitelných i nemyslitelných úhlů pohledu, demystifikuje, dostává se k samému jádru věci a obdařuje čtenáře překvapivými náhledy, a to v rozsahu jen o něco málo přesahujícím 100 stran. Kolik autorů, jež znáte, dokáže něco podobného s takovou odborností a akademickou precizností v tak limitovaném rozsahu, aniž by se uchýlili k produkování nesrozumitelně zhuštěných textů? Takový **Homi K. Bhabha** by se od něj dozajista mohl pár věcem přiučit.

Ve skutečnosti je tato kniha lepší, než na první pohled vypadá, zvláště když si vezmeme v potaz, že demokracie jako taková se v určitých kruzích nehřeje zrovna na vrcholku popularity. Obal knihy navíc působí matně a neosobně, že by člověk řekl, že se bude jednat a pomalé a nudné čtení. Pravý opak je však pravdou. Jistě, Benoist v určitých bodech čtenáři neříká nic, co by nevěděl nebo netušil v souvislosti s moderními západními demokraciemi, mimo to však odhaluje řadu skrytých a přesto klíčových aspektů fungování našich loutkových vlád, rovněž tak dokazuje, jak jsou běžní občané doslova a do písmene považováni za idioty. Kapitoly zabývající se nedostatky moderní liberální demokracie jsou vskutku fascinující, a to i pro ty čtenáře, již se domnívají, že o problému vědí naprosto vše.

Benoist svou stať zahajuje zpochybněním zaužívaného pojmu „demokracie“ a demonstruje, jak rozmělněných, cynických, nepřesných, neupřímných a podvodných významů může v dnešní době nabýt, což lze vztáhnout v podstatě na jakýkoli systém vlády, přímými

democraciami počínaje a totalitárními komunistickými režimy konče. V jeho pojetí je jedinou demokracií hodnou tohoto slova ta athénská, koneckonců její ideoví tvůrci nejlépe věděli, o čem je řeč. Soudě podle tohoto standardu nesplňují moderní demokracie stanovené požadavky, tudíž jsou ve své podstatě něčím úplně jiným.

Rovněž demonstruje, že demokracie není synonymem pro liberalismus, volby, či dokonce svobodu. Právě opak je totiž mnohdy pravdou: moderní volby ve skutečnosti ztělesňují postoupení (a tím i vzdání se) suverenity na úkor skupiny profesionálních politiků, v jejichž světě platí specifická pravidla přežití, a kteří se mohou dopustit v podstatě čehokoli, neboť je chrání takřka absolutní beztrestnost.

Autorovou hlavní tezí je, že skutečná demokracie může existovat výhradně v rámci komunity, jíž stmelují společné hodnoty a historické svazky. Další myšlenka pak hovoří o tom, že čím větším je daný politický svazek, tím silnější typ vlády potřebuje k udržení své celistvosti. Západní liberální demokracie ovládající bezpočetné multikulturní masy jsou ze samé podstaty věci represivní a vyznačují se zvyšujícími se tendencemi k totalitarismu. V této souvislosti bych rád připomněl úryvek ze svého vlastního románu:

„Je jednodušší vydávat zákony v homogenní společnosti, neboť její členové sdílí společný hodnotový žebříček, vysoce heterogenizovaná společnost naopak vyžaduje stoh právních předpisů regulujících každý aspekt jedincova života a rovněž tak i přebujelou a velmi spletitou byrokracii potřebnou k jejich vytváření, dokumentování, rozrůstání, obnovování a vynuocování za spoluúčasti vševědoucího dohledového aparátu, neustále monitorujícího lidské chování a nahlašujícího jakoukoli odchylku od normy.“

Při splnění těchto premis je žádoucí, „aby docházelo ke striktním kontrolám těch, kdo přicházejí do Evropy se záměrem se zde usídlit a nikoli k přísnému dohledu nad tím, co lidé žijící v Evropě říkají, píšou, čtou, sledují, myslí si nebo publikují, jaké politické strany jim bude dovoleno volit, jakou hudbu budou moci poslouchat a jaké osobní svazky jim bude dovoleno udržovat, jen aby bublající guláš sociálních tlaků neroztrhl hrnec.“

Benoist taktéž překvapivě tvrdí, že opravdová demokracie je systémem elitářským, nikoli rovnostářským. Rovnost sice existuje mezi jednotlivými občany před zákonem, nicméně takový systém na druhé straně obdařuje každého ze svých občanů rovným právem se stát nerovným. Demokracie není totožná s přirozenou rovností. Ba co více, opravdová demokracie v sobě dle Alaina de Benoista obsahuje myšlenku na přeskupení elit, neboť za předpokladu, že je občanům dána rovná šance se stát nerovnými, nejlepší z nich se vyšplhají na vrchol, zatímco ti nejhorší klesnou ke dnu.

Benoist tímto volá po fundamentálním porozumění pojmu demokracie a návratu k jeho antickému modelu přizpůsobenému moderní době (ve svém díle pak předkládá některé návrhy, jak by toho mohlo být docíleno). Jeho uvažování je perfektním příkladem toho, kterak

je možno být radikálním a tradicionalistickým zároveň.

Sečteno a podtrženo, tato útlá publikace je velmi užitečným čtením a lze ji doporučit komukoli bez ohledu na to, zdali dotyčný demokracii miluje či nenávidí. Benoist zde totiž mnohé nabízí jak jejím příznivcům, tak i odpůrcům, zvláště přihlédneme-li k tomu, že jejich kritika tohoto uspořádání je mnohdy velmi podobná. *Problém demokracie* nabízí množství argumentů pro ty, jejichž cílem je vyprovokovat konvenčně myslící spoluobčany k intelektuálně provokativní debatě.

Kniha tohoto druhu by měla být na seznamu politologické literatury na každé západní univerzitě.

Recenze Alexe Kurtagiće *Democracy: The Problem* vyšla na stránkách Alternative Right dne 30. března 2011.